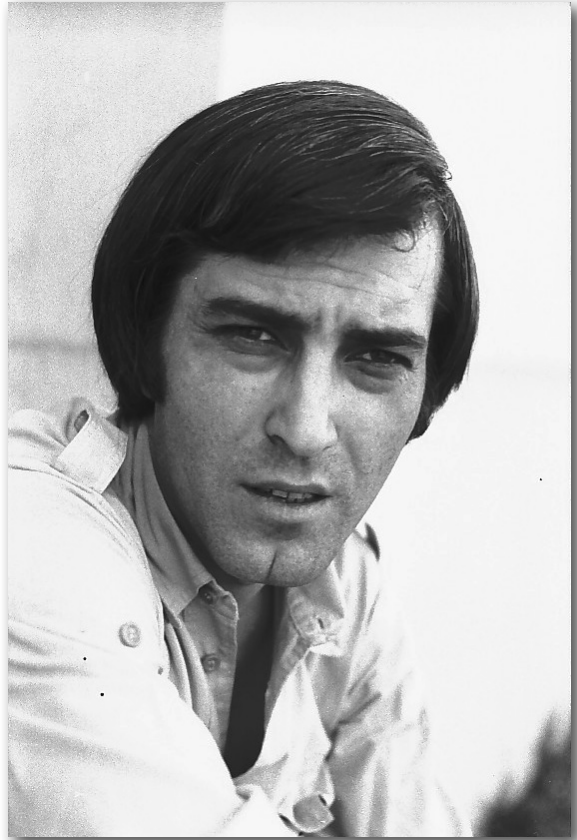

■ A PLAKÁTOK MEGÁLMODÓJA

Azokról, akik elmentek, akiket a kilencvenes évek kilátástalansága arra kényszerített, hogy máshol próbáljanak szerencsét, azokról általában gyorsan megfeledkezünk. Valahogy ezt érzem most, amikor, az Újvidéki Színház jubileuma alkalmából a színház régi plakátjait nézegetem, azokat, amelyeket Baráth Ferenc tervezett, amelyeket az ő képzelete formált, alkotott valóban rendhagyóvá.

Másfél évtizeddel ezelőtt, a színház 10. jubileuma alkalmából megrendezett plakátkiállítás megnyitójának szövegében többek között ez áll: „Mondták már, hogy Baráth Ferenc találkozott a színházzal; olyan színházi plakátot dolgozott ki, amely a színháznak, de különösképpen az Újvidéki Színháznak (is) megkülönböztető jegye. Ahogyan a színikritikus beszámol az előadásról, ahogyan a néző

■■■

elmondja vagy végiggondolja a darabot, Baráth Ferenc úgy közli a plakáton a maga színházélményét: nemcsak formát tervez tehát, hanem élményt közöl és élményt közvetít felénk, amikor beharangozza, hogy mit játszik a színház... Baráth a tiszta formák, a pontosan kiművelt és jól látható jelek művésze. Baráth Ferenc a színházi plakáttal feladatot, szolgálatot vállalt és teljesít, mert nemcsak beharangozza a bemutatót, de egyúttal fel is idézi az előadást, emlékeztet rá, és a maga módján művészi jelekkel interpretálja.” (Bányai János)

Emlékszem, a múltban, valahányszor idegen lépett be az Újvidéki Színház előcsarnokába, az első kérdése mindig az volt: Ki a szerzőjük ezeknek a kiváló, csodálatos plakátoknak? A plakátoknak, amelyek ott díszeltek a falakon, amelyek magát a színházat jelentették a szó

■■■

legszebb és legnemesebb értelmében. Ott láthattuk *A bohóc*, a *Cseresznyés kert*, az *Édes Anna*, a *Godot-ra várva*, a *Liliom*, a *Bayer aszpírín*, a *Tóték*, a *Baal*, a *Tangó*, a *Mindent a kertbe* remekbeszabott plakátjait.

Baráth Ferenc alkotó művészetének rendhagyó voltára nem csak az Újvidéki Színház előcsarnokában döböntek rá az emberek. 1990 őszén, amikor az Újvidéki Színház az *Édes Annával* Kolozsvárott vendégszerepelt, Baráth Ferenc színházi plakátjait is kiállították a ko-

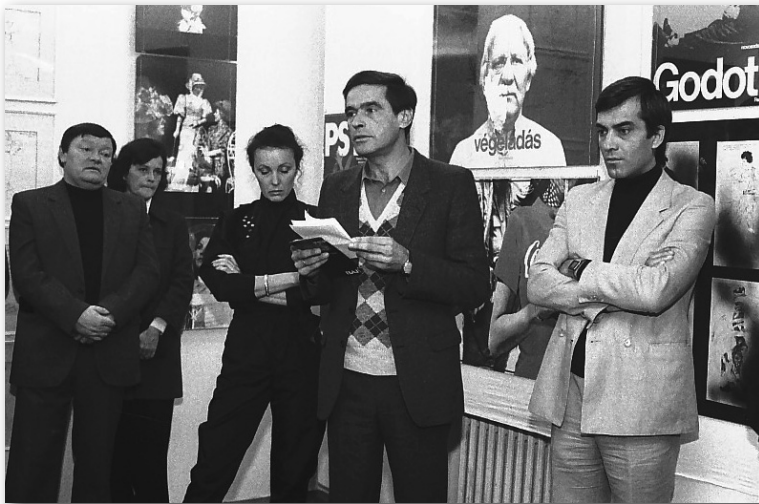
Baráth Ferenc plakátjai
Újvidék főterén

Baráth Ferenc
plakátkiállításán
(Újvidék, 1983)

■■■

lozsvári színház tágas előcsarnokában. A közönség, amely zsúfolásig megtöltötte az előcsarnokot, hosszan tartó „vastappsal” köszöntötte az újvidéki plakátművészt, így fejezve ki köszönetét azért az élményért, amelyet az a kiállítás nyújtott. A szakmabeliek elismerése sem maradt el, és most már nyugodtan elmondhatom, hogy a kiállítás, az esti előadással együtt, ott Mátyás király szülővárosában, maradandó élménnyé ötvöződött mindenkiben, aki csak látta.

■■■

Baráth Ferenc a színház igaz elkötelezettje volt, és hiszem, hogy maradt is. Másfél évtizeddel ezelőtt egy interjúban többek között megjegyezte: „A grafikus a mellékajtón lopakodik be a színházba, hogy hozzájáruljon a sikerhez: a színház kötelessége, hogy befogadja. Grafikusnak készültem, de a színház mindig vonzott. Gyerekkoromban egy kisvárosban egy amatőr együttes jelentette számomra a színházat. 1974 óta dolgozom együtt az újvidéki magyar társulattal.”

■■■

Igen, valószínűleg úgy van, hogy a grafikus a mellékajton lopakodik be a színházba, de azért ez nem minden esetben van ez így, és az interjú erre vonatkozó mondata mindenekelőtt Baráth Ferenc végtelen szerénységére utal, ugyanis az Újvidéki Színházba, és nem csak oda, Baráth Ferenc a főbejáraton érkezett, és úgy jött, mint aki odatartozik, mint aki a társulat állandó, megbecsült tagja. Baráth Ferivel régen találkoztam. Budapesten futottunk össze egy alkalommal. Néhány mondat: Hogy vagy? Mit csinálsz? Ez volt minden. Tudtam, és tudom ma is, hogy megtalálta helyét, hogy rangja van a magyar fővárosban. Mégis most, hogy ez a jubileum újra elem hozza, ha nem is őt személyesen, de a plakátjait, amelyek itt vannak, amelyek őrzik a nevét, alkotóművészetét, érzem, hogy hiányzik, nemcsak barátainak, hanem színházművészetünknek is. Néha-néha ugyanis, ha hazalátogat, ha szűkebb pátriánkban találkozom is egy-egy plakáttal, melyen az ő neve szerepel, az mégsem az az igazi. Nem a plakátra gondolok, hanem Baráth Ferencre magára, arra, hogy azért más lenne, ha nemcsak vendégként térne vissza oda, ahonnan elindult, ahol először valósította, valósíthatta meg álmait.

A jubileum alkalmából tisztelettel és őszinte megbecsüléssel köszönök, Feri!

Hét Nap, 1999. február 3. 9.

■■■